

**Talousarvio 2021
Taloussuunnitelma 2022 - 2023**

Yhteistyötoimikunta 3.12.2020
Kunnanhallitus 30.11.2020
Kunnanvaltuusto 14.12.2020

Sisällysluettelo

JOHDANTO: KUNTASTRATEGIA.....	3
YLEISPERUSTELUT	4
KÄYTTÖTALOUSOSA.....	15
KUNNANHALLITUS.....	15
Yleishallinto	15
Kehittämishankkeet	17
Sosiaali- ja terveyspalvelut	18
KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	19
Vaalit.....	19
TARKASTUSLAUTAKUNTA	19
Tarkastus- ja arviointitoimi	19
SIVISTYSLAUTAKUNTA	20
Sivistyspalveluiden hallinto	20
Perusopetuspalvelut	21
Muut opetuspalvelut.....	21
Varhaiskasvatuspalvelut	22
Kirjastopalvelut	23
Vapaa-aikapalvelut	24
TEKNINEN LAUTAKUNTA	26
Teknisten palveluiden hallinto.....	26
Kiinteistötoimi ja tukipalvelut.....	26
Vesihuolto.....	27
Käyttötalous yhteensä.....	29
INVESTOINNIT 2021-2023.....	30
TULOSLASKELMAOSA	31
RAHOITUSLASKELMAOSA.....	34
LIITTEET	35

JOHDANTO: KUNTASTRATEGIA

Onnellisten asukkaiden Lemi

Leppoisasti: Lemin kunta on itsenäinen, maalaishenkinen ja leppoisa asuin- ja työskentelypaikka. Asiat hoituvat joustavasti ja sujuvasti. Täällä on helppo asioida ja elää. Kunta on sopuisa, täällä sielu lepää.

Lähellä: Lemillä on kaikki lähellä. Ihmisen näköiset palvelut, sopivan kokoiset koulut. Lemillä tuemme toisiamme ja teemme asioita yhdessä. Yhteistyö ja yhteisöllisyys ovat vahvuutemme. Lähellä on myös sitä, että asiat sujuvat rivakasti. Kunnassa on nopea ja joustava palvelu.

Luovasti: Etsimme luovasti ratkaisuja. Päätöksenteko ja viestintä on avointa, joustavaa ja ketterää. Etsimme yhdessä ideoita ja edistämme luovuutta. Ideoimme asioita mm. palvelujen, elinvoiman, hyvinvoinnin ja talouden kehittämiseksi.

Edistämme hyvinvointia ja elinvoimaa seuraavien tavoitteiden toteuttamisella 2025 mennessä

Asukkaiden hyvinvointi:

- Meillä on puhdas maaseutumaisema, luonnon arvoja kunnioitetaan ja viheralueita hoidetaan.
- Perusrakenteita pidetään yllä ja rakennetaan lisää.
- Kiinteistöt ja ympäristö ovat terveellisiä ja turvallisia asua sekä elää.
- Liikunta- ja virkistysmahdollisuuksia on tarjolla kaikenikäisille.

Palveluiden järjestäminen:

- Lähipalveluita parannetaan ja säilytetään
- Järjestöjen toimintaa tuetaan ja kolmannen sektorin yhteistyötä lisätään myös kunnan kanssa.
- Tasavertainen ja laadukas opetus taataan kaikille, tällä varmistetaan jatko-opiskelupaikka jokaiselle nuorelle.

Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

- Lemi on keskusteleva ja kuntalaisia kuunteleva kunta. Otamme asukkaiden mielipiteet ja palautteen huomioon päätöksenteossa.

Henkilöstö:

- Henkilöstön kanssa kehitetään toimintatapoja yhteisten arvojen pohjalta ja ideoidaan uutta.
- Henkilöstö voi hyvin
- Työtilat ovat turvallisia sekä terveitä.

Työ ja elinkeinoelämä:

- Vahvistamme elinkeinoelämää ja luomme työtä.
- Yrityspuistossa on elinvoimaista uutta ja vanhaa yrittäjyyttä.
- Huomioimme nykyiset ja uudet yrittäjät.
- Lisäämme yritysten keskinäistä sekä kuntayhteistyötä

Talous:

- Talous on tasapainossa.
- Velkamäärä on hallinnassa.
- Veroprosentti on kilpailukykyinen maakunnassa.

Markkinointi, tunnettuus:

- Kunnan muuttovoittoisuutta pidetään yllä.
- Edistämme matkailua.
- Meillä on riittävä ja kiinnostava tonttitarjonta.

Omistajapolitiikka:

- Omistajapolitiikalla asetetaan kestävä perusteet sille, millä ehdoin omistusta lisätään tai omistuksesta luovutaan.
- Täsmennetään päätöksentekoeleimissä kunnan edustajan aktiivista roolia viedä omistajan tahtotilaa yhtiöissä eteenpäin

YLEISPERUSTELUT

Tämän talousarvion ja -suunnitelman tavoitteena on säilyttää laadukkaat peruspalvelut, taata mahdollisuuksia kuntalaisten hyvinvoinnin ylläpitoon ja viihtyvyyden lisäämiseen, olla yritysten tukena elinvoiman lisäämisessä sekä panostaa uusien asuinalueiden suunnitteluun ja rakentamiseen uusien asukkaiden houkuttelemiseksi kuitenkin talouden tasapainotustoimia unohtamatta.

Talousarvio on laadittu ottaen huomioon tulot ja menot mahdollisimman realistisesti. Toimintaa tukemaan tarvitaan yhteistyötä kaikkien kunnassa toimivien tahojen kanssa, positiivista henkeä ja onnistumisten kautta saatavaa tsemppihenkeä. Yhdessä eri kumppanien kanssa toteutettavilla erilaisilla hankkeilla saadaan kaivattua euromääräistä lisäpanostusta ja tulokseksi lisäresursseja palvelujen tuottamiseen tai vaikkapa harrastuspaikkoja, joita muuten ei olisi mahdollisuus toteuttaa.

Valtionosuudet on otettu vuoden 2021 talousarvioon Kuntaliiton arvion perusteella. Tulevien vuosien valtionosuuksiin vaikuttavat merkittävästi mahdollinen sotehyvinvointialueen muodostaminen vuonna 2023 sekä Covid-19 johdosta kunnille/kuntayhtymille mahdollisesti kohdennettavat korotukset. Taloussuunnitelmassa valtionosuuksien arvioidaan suunnitelmavuosina säilyvän suunnilleen vuoden 2020 tasossa.

Mahdollinen soteuudistus vaikuttaa toteutuessaan merkittävästi kunnan tulo- ja menorakenteisiin vuodesta 2023 alkaen. Koska päätöksenteko on uudistuksen osalta keskeneräinen, ei uudistuksen vaikutuksia ole euromääräisissä luvuissa huomioitu.

Vuoden 2021 palkkausmäärärahoihin on arvioitu sopimusten mukaisesti korotukset. Korotusten kustannusvaikutus on karkeasti arvioituna noin 2 %. Talouden tasapainotus edellyttää henkilötövuosien jatkuvaa tarkastelua. Palveluiden lakisääteisyyden täyttämistä huolehditaan mm. siten, että perusteina huomioidaan asukasmäärä, hoidettavien lasten lukumäärä tai oppilaiden lukumäärä.

Valtiovarainministeriö on osoittanut kunnalle harkinnanvaraista valtionosuutta vuonna 2019 420.000 euroa ja vuonna 2020 410.000 euroa. Harkinnanvaraisen valtionosuuden edellytyksenä on talouden tasapainottamisohjelma. Ohjelma on kunnalle hyväksytty osana vuoden 2020 talousarviota ja sen noudattaminen on ensiarvoisen tärkeää. Jos osoittautuu, että kunta ei ole toiminut tasapainotusohjelman mukaisesti, voidaan harkinnanvaraiset valtionosuudet periä takaisin.

Kunnan taloudelliset voimavarat vuonna 2021

Veroprosentit on päätetty pitää kuluvan vuoden tasolla myös vuonna 2021. Tuloveroprosenttia korotettiin yhdellä prosenttiyksiköllä vuodelle 2020 ja se on 22 %. Yleinen kiinteistöveroprosentti nousi vuosi sitten 1,4:ään ja muiden kuin vakituisten asuntojen kiinteistövero nousi 1,3 prosenttiin.

Eksoten maksuosuuksien budjetoinnissa on aiemmin sovitun 1,5 % kustannuskasvu-uran lisäksi otettu huomioon Eksoten arvioita suoritettujen palkkaharmonisoinnin johdosta. Eksoten talousarviokäsittely on viivästynyt merkittävän palkkaratkaisun selvittelyn takia. On mahdollista, että kunnan vuoden 2021 talousarvioon varaama määräraha ei kaikilta osin ole riittävä hyväksyttäviin jäsenkuntaosuuksiin, mutta Eksote selvittää edelleen keinoja, joilla kunnille aiheutuvaa maksuvelvoitetta mm. takautuvasta palkkasaatavasta pystyttäisiin pienentämään.

Mikäli Eksote ei pysty sopeuttamaan toimintaansa sovitulle kustannusuralle tai Lemminkäisen kunnan palveluiden käytössä tapahtuu voimakkaita kustannuksia lisääviä heilahduksia, aiheuttavat nämä muutokset myös lisäkustannuksia Eksoten maksuosuuksiin.

Valmisteilla oleva soteuudistus siirtäisi sosiaali- ja terveydenhoitopalvelut muodostettaville hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialueen palvelut rahoitetaan valtionrahoituksella, jota varten kuntien tällä hetkellä saamia verotuloja siirrettäisiin valtiolle leikkaamalla kuntien tuloveroprosentteja. Myös kuntien saamia valtionosuuksia vähennettäisiin tehtävien siirron johdosta.

Kunnan talouden tasapainotus perustuu osin edelleen omaisuuden myyntiin. Tulevana vuonna selvitetään jäljellä olevien mahdollisten metsäkiinteistöjen myyntimahdollisuutta, tiettyjen metsien Metso-kelpoisuutta ja/tai mahdollisia puunmyyntikauppoja. Kunnalle tarpeettomista toimitiloista tulee edelleen pyrkiä eroon joko vuokraamalla tai myymällä.

Kunnan nettoinvestointien määrä vuonna 2021 on 511.000 euroa. Lainasalkku tullaan tarkastelemaan ja mahdollisesti esitetään lainojen uudelleen järjestelyä. Tällä hetkellä kunnalla on 12 pitkäaikaista lainaa. Nykyisessä taloustilanteessa joudutaan ottamaan lainaa investointimenon lisäksi myös entisten lainojen lyhentämiseen. Tämä johtuu suhteellisen lyhyistä lainanlyhennysohjelmista. Rahoituslaskelma on laadittu siten, että lainoja lyhennetään 926.012 euroa. Nykyisillä lyhennysohjelmilla esitettävän investointiosan toteuttamiseksi pitkäaikaisen lainan lisästarve on 700.000 euroa. On kuitenkin huomattava, että Eksoten jäsenkuntaosuuksien merkittävästä kasvusta johtuen kunnan lisälainatarve voi osoittautua suuremmaksi, jolloin asia tuodaan valtuuston

käsittelyyn määrien täsmennyttä. Väliaikaisrahoitus pystytään kunnassa hoitamaan lyhytaikaisen lainanottovaltuuden turvin.

Käyttötaloudessa on lähtökohtana pidetty nykyistä palvelutason määrää ja sen edellyttämiä resursseja. Kehittämistä tapahtuu asiantuntijaprosessin siirtämisestä asiantuntijajärjestelmän pariin. Kustannusarviossa on varauduttu myös sopimustenhallinnan kehittämiseen asiantuntijaprosessin yhteyteen. Asiantuntijaprosessin kehittäminen tapahtuu tiedonhallintalain vaatimusten täyttämiseksi ja yleisesti asioiden hallinnan kehittämiseksi.

IT-toiminnot on talousarvioon otettu huomioon siten, että maaliskuussa 2021 suoritetaan liiketoimintasiirtona kunnan IT-toimintojen siirtäminen Meita Oy:n hoidettavaksi. Liiketoimintasiirrossa siirtyy yksi kunnan työntekijä Meita Oy:n työntekijäksi. IT-toimintojen siirtäminen tapahtuu erityisesti riskienhallinnan parantamiseksi. Lisäksi voimakkaasti lisääntynyt verkossa toimiminen edellyttää asianmukaisia kehitysresursseja, joihin pienen kunnan on ollut vaikea panostaa.

Talousarvion suurimmat investoinnit ovat Tuomelankangas 3. -alueen peruskunnallistekniikka (100.000 €) ja vesihuollon eri kohteet (100.000 €). Lisäksi koulukeskuksen yhteyteen ns. telekoppiin rakennetaan asianmukaiset päätearkistotilat (90.000 €).

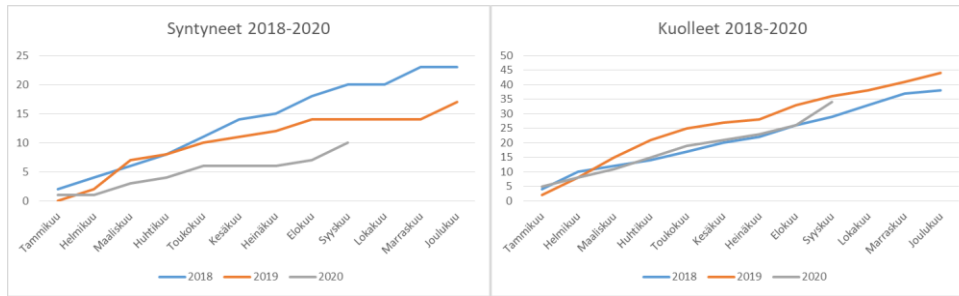
Toimintamenot (ulkoiset) ovat yhteensä n. 19,211 miljoonaa euroa, joka on noin 1,2 % enemmän kuin vuoden 2020 talousarviossa. Vuosikate vuoden 2021 talousarviossa on 594.924 euroa, joka on n. 3,3 % verorahoituksesta.

Väestökehitys vuonna 2020 ja tulevaisuuden näkymät

Kunnan asukasluku 1.1.2020 oli 2971. Syyskuun loppuun mennessä asukasluku oli laskenut 13:lla 2958:aan. Kuntaan on muuttanut 114 henkilöä ja kunnasta on muuttanut pois 109 henkilöä. Asukaslukumäärään vaikuttaa merkittävämmän syntyvyyttä huomattavasti suurempi kuolleisuus.

Vuoden 2019 lopun väestön ikäjakauma oli seuraava:

	2019
0-5-vuotiaat	168
6-vuotiaat	36
7-12-vuotiaat	257
13-15-vuotiaat	86
16-18-vuotiaat	98
19-64-vuotiaat	1549
65-74-vuotiaat	441
75-84-vuotiaat	240
<u>yli 84-vuotiaat</u>	96
	2971

Tilastokeskuksen vuosi sitten julkaistua väestöennustetta mukailien kunnan asukasluvun kehitys ikäjakaumittain tulevina vuosina on seuraava:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
0v	18	18	17	16	11	16	16	15
1-5	150	141	132	125	113	114	112	111
esiop	36	31	32	29	25	23	23	22
7-12	257	250	247	242	229	215	196	183
13-15	86	99	102	116	111	125	129	126
16-18	98	98	89	77	85	93	104	101
19-23	90	90	96	97	85	88	84	91
24-64	1459	1438	1396	1390	1355	1364	1343	1320
65-74	441	448	469	453	437	429	422	429
75-84	240	236	253	268	284	294	314	308
85-	96	105	102	102	104	112	112	127
	2971	2954	2935	2915	2839	2873	2855	2833

Kunnan rahoituksesta yli 90 prosenttia tulee verorahoituksesta, eli valtionosuuksista sekä verotuloista. Kunnan asukasmäärän laskun hillintä on ainoa keino säilyttää nykyinen palvelurakenne puhumattakaan kunnan itsenäisyydestä. Jos laskevaan asukasmäärään ei löydy käänteen tekevää ratkaisua, on kunnan palvelurakennetta pystyttävä sopeuttamaan vastaamaan väestökehitystä.

Tässä talousarviossa ja -suunnitelmassa on investointiosassa esitetty Tuomelankangas 3. -alueen infran rakentaminen sekä kaavoituksen käynnistäminen Kuukanniemen alueella. Nämä ovat merkittäviä panostuksia kunnan asukasluvun kehityksen kääntämiseksi positiiviseen suuntaan. Palveluverkko on kunnossa vastaanottamaan uudet asukkaat.

Arviointimenettely/Talouden tasapainottaminen

Kuntalain 118 §:ssä on määräykset erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Em. lainkohdan mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos kriteerit arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyvät.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä ajassa.

Kunnan tase 31.12.2017 osoitti kertyneen alijäämän määräksi noin 0,4 miljoonaa euroa. Alijäämä kasvoi vuonna 2018 noin 2,2 miljoonaan euroon.

Vuonna 2019 alijäämää kertyi 0,682 milj. euroa. Kattamatonta alijäämää kunnan taseessa oli 31.12.2019 yhteensä 2,888 milj. euroa.

Kuluvan vuoden 2020 talousarvio laadittiin ylijäämäiseksi 151.572 euroa. Toteuma lokakuun loppuun osoittaa ilman jaksotuksia lähes 690.000 euron ylijäämää, kun se vastaavana hetkenä vuosi sitten oli saman verran alijäämäinen. Kunta sai marraskuussa tiedon saamastaan 410.000 euroa harkinnanvaraisesta valtionosuudesta. Eksoten takautuvan palkkasaatavan osalta jouduttaneen kirjaamaan 650.000 euroa pakollisena varauksena. Tämä kirjaus heikentää toteutuessaan ennustettua merkittävästi talousarviota parempaa tulosta, mutta tilikauden tulos jäänee kuitenkin edelleen positiiviseksi. Eksote on yrittänyt selvittää erilaisia keinoja alijäämänsä kattamiseksi ilman, että siitä aiheutuisi kunnille lisämaksusuuksia.

Lemin kunnan tase oli alijäämäinen vuoden 2017 tilinpäätöksessä ja siten Lemin kunnan tulisi kattaa koko kertynyt alijäämä vuoden 2022 loppuun mennessä.

Kuntalakiin on esitetty väliaikaista muuttamista. Kunta voisi hakea valtiovarainministeriöltä alijäämän kattamiskaudelle pidennystä, jos kunta ei Covid-19-epidemiasta aiheutuvista taloudellisista vaikeuksista johtuen voisi kattaa taseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädettyssä määräajassa. Laki olisi voimassa 31.12.2025 asti.

Covid-19 –epidemia on vaikuttanut kunnan talouden tasapainottamisohjelmaan merkittävästi ennustettujen verotulojen kertymisen alentumisena. Vuoden 2020 alempia verotulokertymiä ovat kompensoineet valtion useat vuoden 2020 aikana tehdyt lisätalousarviot. Eksoten kertyneen hoitovelan määrästä ei ole Lemin osalta käytettävissä euromääräisiä arvioita.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa. **Lemin kunnan vuoden 2019 tilinpäätöksessä konsernin kertynyt alijäämä asukasta kohti oli 765 euroa.**

Kaikkiaan on mahdollista, että Lemin kunta joutuu arviointimenettelyyn kattamattoman alijäämän takia. Edellä mainittu superkriteeri konsernialijäämä euroa per asukas voi aiheuttaa arviointimenettelyn nopeammin kuin kunnan oman alijäämän kattamisvelvoite määräajassa. Arviointimenettelyssä arvioidaan kunnan kykyä toteuttaa lakisääteisten palveluiden tuottaminen. Se, että riittääkö näytöksi se, että kunta on omilla toimilla pystynyt kerryttämään lisää tuloja ja vaikuttamaan kulukehitykseen oikeansuuntaisesti, jää nähtäväksi. Erityisen tärkeää on tässä talouden tilanteessa ja vallitsevissa olosuhteissa pystyä tekemään laadukasta perustyötä lakisääteisten palveluiden tuottamisessa tehokkaasti ja asianmukaisilla resursseilla. Covid-19 ja Eksoten yllättävä takautuva palkanmaksuvelvoite koskettavat merkittävästi koko Etelä-Karjalan alueen kuntia.

Selvityksen tekee arviointiryhmä, jonka jäsenistä yhden nimeää valtiovarainministeriö ja yhden kunta. Valtiovarainministeriö nimeää kuntaa kuultuaan ryhmän puheenjohtajaksi kunnasta ja ministeriöstä riippumattoman

henkilön. Ryhmä tekee ehdotuksen kunnan asukkaiden palvelujen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä.

Valtuuston on käsiteltävä ryhmän toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Valtiovarainministeriö tekee ryhmän toimenpide-ehdotusten ja valtuuston päätösten perusteella ratkaisun kuntarakennelaisissa tarkoitetun erityisen selvityksen tarpeellisuudesta kuntajaon muuttamiseksi.

Yksilöidyt toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi, talouden tasapainotusohjelma vuodesta 2020 eteenpäin:

Kaikissa suoritetuissa ratkaisuihin on kiinnitetty huomiota siihen, että erityisesti lakisääteiset palvelut on pystyttävä tuottamaan lakien edellyttämällä tavalla. Samalla on haluttu pitää huoli siitä, että kuntalaisille on tarjolla myös muutakin kuin pelkkiä lakisääteisiä palveluita. Erilaiset hankeavustukset pyritään hyödyntämään täysimääräisesti. Oikein kohdennettujen hankkeiden avulla pystytään tekemään kehitystyötä peruspalveluissa ja saamaan ”jotain ekstrapaa” myös kuntalaisille suunnattavissa palveluissa.

Syksyn 2019 yt-menettelyn lopputuloksena on päätetty jättää täyttämättä sellaiset määräaikaiset tehtävät/virat, joihin ei ole lainsäädännöllistä velvoitetta. Erityisesti ns. koronahankerahoituksilla on pystytty lisäämään tarvittavaa resurssia sivistystoimen eri tulosalueilla. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa tulee edelleen huolehtia siitä, että henkilöstömitoitus on lakien edellyttämällä tasolla.

Suoritetun yt-menettelyn seurauksena kunnan henkilöstömäärä oli suunniteltu vähenevän lähes 10 prosenttia verrattuna vuoden 2018 tilinpäätöshetkeen. Taloussuunnitelmavuosien 2021-2022 aikana tuli tasapainotusohjelman mukaan vähentää luonnollisen poistuman avulla noin 2 henkilötyövuotta per vuosi. Vakituisten henkilöstön osalta henkilötyövuodet ovat laskeneet suunnitellusti. Määräaikaisia palvelussuhteita on jouduttu tekemään, koska koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi tarvittavat suojaustoimet ovat estäneet ryhmien yhdistämisistä, sijaistuksia ei ole pystytty hoitamaan otona, sekä jo pelkästään koronaviruksen aiheuttamien lisätarpeiden takia on tarvittu jonkin verran lisäresurssia. Suurimmaksi osaksi näitä tarpeita varten on saatu merkittävästi hanketukia, sekä aina kun on ollut mahdollista, on selvitetty ensisijaisesti palkkatuetun työntekijän palkkaaminen. Vakituisten työsuhteiden määrässä väheneminen näkyy, mutta määräaikaisia on jouduttu palkkaamaan perustelluista syistä.

Eräät ulkoistetut tehtävät on otettu omaksi toiminnaksi (yksityistieasiat, työsuojelupäällikkö).

Työterveyspalveluiden tuottaja on vaihdettu ja työterveyspalvelut on päätetty ottaa siten, että palvelut kattavat vain lakisääteiset palvelut.

Kiinteistöjä on myyty suunnitellusti ja myyntitoimia jatketaan, mikäli uusia kohteita löytyy selvitysten perusteella. Koronavirustilanteen vuoksi yleinen talouden tilanne on heikentynyt merkittävästi ja heikentyminen on heijastunut

esimerkiksi tonttikauppojen vähäisempään määrään. Talouden tasapainottamissuunnitelmassa oli edellytetty myyntivoittoja 300.000 euroa vuonna 2020, 400.000 euroa vuonna 2021 ja siitä eteenpäin 200.000 euroa. Vuoden 2020 toteuma vastaa talousarviota. Vuodelle 2021 ei ole varovaisuuden vuoksi esitetty talousarviossa em. 400.000 euron myyntivoittoa vaan luku on puolittunut 200.000 euroon. Luku sisältää myös puun myynneistä saatavat tulot.

Toimitilojen osalta toimintoja on tiivistetty ja tyhjentyneitä tiloja on vuokrattu ulkopuolisille.

Tonttikauppaa on aktivoitu, valtuusto on alentanut tilapäisesti ns. vanhojen tonttien hintoja. Alekampanjan osalta on mietittävä jatkoa myös vuodelle 2021.

Investointiohjelma on edelleen maltillinen, investointien yhteissumma alittaa poistojen määrän. Investointikohteissa on huomioitu lainsäädännön edellyttämät tarpeet asiahallinnassa arkistotiloihin sekä IT-palvelutoiminnan turvaamisessa. Merkittävä panostus investoinneissa kohdennetaan uuden, jo kaavoitetun, asuntoalueen perusinfran rakentamiseen. Tavoitteena on saada kuntaan uusia asukkaita. Lainamäärää on vähennetty, mutta alueellisesti (Eksote) ja valtakunnallisesti (korona vaikutus verotuloihin) heikentynyt taloustilanne edellyttää lainasalkun uudelleen tarkastelun taloustilanteeseen sopivamman lyhennysohjelman löytämiseksi.

Hanketoiminta on aktivoitu vuoden 2019 aikana ja sitä jatketaan tulevina vuosina. Vuoden 2020 aikana on haettu ja saatu useita toimintaa tukevia sekä kehittäviä hanketukia.

Kunnan ruokapalvelut keskitettiin vuonna 2020 yhteen valmistuskeittiöön. Eksoten tarvitsemien aterioiden osalta luovuttiin ateriavalmistuksesta ja siten myös viikonlopputyöstä. Suoritekoista kustannuslaskentaa kehitetään edelleen.

Osana kunnan talouden tasapainottamista Lemmin kunnanvaltuusto korotti merkittävästi vuoden 2020 veroprosentteja. Vuodelle 2021 veroprosentit pidettiin vuoden 2020 tasolla. Merkittävä korotus ei kuitenkaan ole koronasta johtuen kerryttämässä vuonna 2019 arvioituja verotuloja siten kuin vuosille 2020-2023 arvioitiin. Laaditussa taloussuunnitelmassa pysyminen edellyttää tiukkaa menokuria ja jokainen luonnollisen poistuman mahdollisuus henkilöstörakenteessa tulee pystyä hyödyntämään. Mikäli kunta ei pysty osoittamaan taloussuunnitelmassa esitettyä tuloksentekeykyä, on arviointimenettelyn tuloksena Lemmin itsenäisyyttä uhkaavat ratkaisuesitykset.

Talouden tilannetta on seurattava. Vuoden 2021 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana selvinnee mm. Eksoten osalta ns. takautuvan palkkasaatavan lopullinen vaikutus, soteuudistuksen tilanne sekä koronaviruksen osalta odotettujen rokotteiden saatavuus ja tautitilanteen saaminen hallintaan.

Tasapainotusohjelma on vuoden 2021 aikana päivitettävä vastaamaan toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia.

Konsernin tytäryhtiötä koskevat tavoitteet

Kunnan omistaman asuntoyhtiön ja palvelutaloyhtiön tavoitteena on asuntojen hyvä kunto ja vuokratason mitoittaminen siten, että yhtiön toiminta on taloudellisesti turvattu. Vuokratarastien määrä ei saa nousta yli 5 %:n vuotuisista vuokratuloista. Asuntoyhtiön on tilinpäätöksensä yhteydessä ilmoitettava kunnalle asuntojen käyttöaste-%, keskimääräinen neliövuokra ja vuokrasaamisten määrä vuoden lopussa. Asuntoyhtiö voi myydä yksittäisiä kiinteistöjä muiden asuintalojen korjausten rahoittamiseksi.

Kunnan omistaman lämpöyhtiön tavoitteena on häiriötön ja edullinen lämmöntuotanto yhtiön palveluja käyttäville kiinteistöille. Yhtiön toimintaan ei saa käyttää kunnan verotuloja.

Tuloveroprosentti ja kiinteistövero vuonna 2021

Kunnan tuloverolla koottava määrä vuoden 2021 talousarviossa on 9.902.000 euroa, yhteisöveron tuotto 538.000 euroa ja kiinteistöveron tuotto 942.000 euroa. Tuloveroprosentti on 22,0 %.

Verotuloarvioiden arvioinnissa on käytetty pohjana Kuntaliiton verotuloennustekehikkoa.

Kiinteistöveroprosentit vuonna 2021 ovat:

vakituinen asuinrakennus	0,53 %
muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,30 %
yleinen veroprosentti	1,40 %
yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %
rakentamaton rakennuspaikka	4,00 %.

Henkilöstön muutokset ja palkkaukseen liittyvät asiat

Henkilöstövähennykset on suoritettu yt-menettelyn jälkeen tehtyjen irtisanomisten perusteella. Vakituisten henkilöstön määrät ilmenevät tämän talousarviokirjan lopussa esitettävästä liitteestä.

IT-toiminnot siirretään liiketoimintasiirrolla Meita Oy:n hoidettavaksi ja siirron myötä yksi henkilö siirtyy Meita Oy:öön.

Henkilöiden sijoituspaikat ovat ohjeellisia ja henkilöitä voidaan käyttää tarvittaessa myös muissa heille soveltuvissa kunnan tehtävissä. Virkojen ja työsuhteiden vakinaiseen täyttämiseen on saatava kunnanhallituksen lupa. Määräaikaaisuuksiin tulee olla työsuhteen edellyttämä peruste.

Alle 4 päivän mittaisiin virkavapauksiin/työlomiin ei pääsääntöisesti tule ottaa ulkopuolista sijaista, vaan työt on tarvittaessa hoidettava sisäisin järjestelyin käyttäen hyväksi kunnan koko henkilöstöä. **1-3 päivän sijaisuuksien täyttämiseen tarvitaan toimialajohtajan lupa.**

1.1.2021 voimaan tuleva hallintosäätö edellyttää vakinaisen henkilöstön osalta täyttölupamenettelyä. Määräaikaisten osalta täyttölupia ei tarvitse hakea

kunnanhallitukselta. Yli 3 kk palvelusuhteeseen ottamisesta tulee tehdä hallintosäännön edellyttämä viranhaltijapäätös. Jos on kyse useasta perättäisestä samaan tehtävään/virkaan liittyvästä lyhyestä määräaikaaisuudesta, tulee siinä vaiheessa tehdä viranhaltijapäätös, kun sovittava palvelujakso "ylittää" 3 kk rajan. Kunnanhallitus voi palata aiempaan täyttölupamenettelyyn niin erikseen siitä päättäessään.

Luottamushenkilö- ja kokouspalkkiot

1.1.2021 voimaan tuleva hallintosääntö määrää luottamushenkilöille maksettavista palkkioista.

Hankinnat

Hankinnoissa noudatetaan 1.1.2021 voimaan tulevan hallintosäännön määräyksiä euromääräisten rajoista. Vuoden 2021 aikana annetaan myös tarkennettu erillinen hankintaohje.

Talousarvion rakenne

Talousarvio esitetään kunnanvaltuuston käsiteltäväksi siten, että kultakin tulosalueelta esitetään toimintatulot, toimintamenot, toimintakate. Lisäksi esitetään toimintaa kuvaavat perustelut ja tavoitteet. Toimielimet määrittelevät käyttösuunnitelmassaan tulosalueiden määrärahan tarkemman jaon ja vastuun määrärahan käytöstä ja toiminnasta sekä yksityiskohtaiset tavoitteet.

Kunnan omistamien kiinteistöjen hallinta kuuluu tekniselle lautakunnalle. Muut toimialat ja kiinteistöjen vuokraajat ovat kiinteistöjen käyttäjiä. Kunnossapitona tehtävistä pienemmistä korjauksista ja ylläpidosta vastaavat tekninen lautakunta ja teknisten palvelujen toimiala.

Sarakkeet 2019-2021 on esitetty euroina ja sarakkeet 2022-2023 tuhansina euroina.

Sisäiset erät

Käyttötalousoosassa esitetään toimintatuottojen ja toimintakulujen kohdalla oman tulosalueen toiminnan tuotot ja kulut mukaan lukien kunnan tulosityksiköiden välinen ns. sisäinen laskutus. Toimintakatteeseen vaikuttaa kunkin tulosalueen kohdalla myös myynnit ja ostot kunnan omalta yksiköltä.

Koko kunnan tasolla sisäisiä ja ulkoisia myyntejä on yhtä paljon, vaikutus kunnan toimintakatteeseen on nolla. Ulkoinen ja sisäinen toimintakate ovat kunta yhteensä tasolla sama luku.

Sisäisinä erinä on talousarvioon arvioitu ja kirjattu tässä järjestyksessä: Perushallinnon tukipalveluiden kuten IT-palveluiden, palkanlaskennan, kirjanpidon, muun henkilöstöhallinnon sekä muun yleishallinnon nettokustannukset, kirjataan sisäisenä ostopalveluna muille kustannuspaikoille palkkojen suhteessa. (Sisäiset, muu kuin ateriapalveluiden osto, kirjanpidon tili 5425)

Ruokapalveluille on kirjattu sisäisenä vuokrana osa kiinteistön hoitokustannuksista. Ruokapalveluiden netto ulkoisen myyntitulon huomioinnin jälkeen on jaettu perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tulosalueille suoritteiden suhteessa.

(Sisäiset ateriapalvelut, kirjanpidon tili 5287)

Siivouspalveluiden nettokustannukset on jaettu kiinteistöjen käyttäjien kustannuspaikoille arvioidun siivoustyöajan suhteessa.

(Sisäiset, muu kuin ateriapalveluiden ostot, kirjanpidon tili 5425)

Teknisen kiinteistökustannukset (käyttötalous) on jaettu arvioimalla tulosalueille kiinteistön käyttäjien mukaan.

(Sisäiset vuokratulot, kirjanpidon tili 6125)

Vajaakäytöllä olevat kiinteistöt rasittavat teknisen toimen tulosta. Tällaisista kiinteistöistä tekninen toimi saa mahdollisen vuokratuoton (esim. Palola).

Jakoperustojen kohdentamista seurataan ja sisäisten erien kohdentamista on täsmennetty vuoden 2020 aikana ja tämä jatkuu edelleen vuonna 2021. Tavoitteena on saada täsmällisempää tietoa eri palveluiden kustannuksista toiminnan kehittämisen tueksi.

Lautakunnat ja kunnanhallitus käsittelevät omat toimielintonsa tarkemmalla tasolla. Talousarvio on laadittu käyttösuunnitelmatasoisena, mutta mahdollisten muutosten takia em. toimielinten tulee hyväksyä omat käyttösuunnitelmansa tarkennettuine lukuineen ja tavoitteineen helmikuun 2021 loppuun mennessä. Käyttösuunnitelmien yhteydessä voidaan edelleen tarkentaa toimielinikohtaisia tavoite- ja mittariasetantaa.

Talousarvion sitovuus

Talousarvio sitoo kunnan viranomaisia seuraavasti:

Käyttötalousosa

Kunnanvaltuusto päättää tulosalueiden toimintatulojen ja toimintamenojen yhteismäärästä ja siirroista ko. tasolla sekä mahdollisesta lisämäärärahasta. Vesihuollon tulosalueella sitova määräraha on nettomääräraha. Kuntaliiton talousarviosuosituksen termeillä vesihuollon tulosalue on kohderahoitteinen kirjanpidollinen taseyksikkö ja muut tulosalueet ovat budjettirahoitteisia.

Kukin toimielin päättää käyttösuunnitelmassaan tulosalueen määrärahojen ja tavoitteiden jakamisesta tulosyksikköjen ja kustannuspaikkojen tasolle ja siirroista ko. tasoilla. Toimielin ei voi antaa ylitysoikeutta ilman, että kate ylitykselle osoitetaan saman tulosalueen sisältä.

Toimielimen talousarviovuoden aikana hakemat ja saamat hankerahat, jotka eivät sisälly budjetin tuloarvioon, saadaan lisätä ao. tulosalueen toimintamenoihin ilman kunnanvaltuuston erillistä päätöstä niin, että tulosalueen ulkoiset nettomenot eivät lisäänty.

Tulosityksikköjen sisällä tilien välisistä siirroista päättää ao. toimialajohtaja tai muu toimielimen määräämä viranhaltija. Sisäisiin menoihin merkittyä määrärahaa ei saa käyttää ulkoisiin menoihin.

Investointiosa

Investointiosan määrärahoista eri hankkeille päättää kunnanvaltuusto samalla tavoin kuin käyttötalouden tulosalueen määrärahoista.

Lainanottovaltuudet

Vuoden 2021 rahoituslaskelma sisältää 700.000 euron pitkäaikaisen lainan ottamisen. Lainasalkku on tarkoitus käydä läpi ja selvittää heikentyneeseen taloustilanteeseen tarkoituksenmukaisempi lainojen lyhennysohjelma. **Kunnanvaltuusto antaa tällä talousarviolla kunnanhallitukselle toimivallan järjestellä lainasalkku uudelleen siten, että lainaa lisätään maksimissaan 1.000.000 euroa. Ilman lainojen uudelleen järjestelyä lainamäärän lisääntymisen yläraja on 700.000 euroa.** Mahdollinen Eksoten jäsenkuntaosuuksien merkittävä kasvu aiheuttaa tarpeen myös lisälainanotolle. Tämä valmistellaan tietojen täsmennyttyä.

Kunnanjohtajalla on hallintosäännön perusteella oikeus maksuvalmiuden turvaamiseksi ja muutenkin hankkeiden tilapäiseksi rahoittamiseksi ottaa tilapäisrahoitusta enintään 2 milj. euroa (kuntatodistus 1,7 milj. euroa sekä tililiimitit yht. 0,3 milj. euroa), ellei valtuusto erikseen muuta päätä.

Tilivelvolliset viranhaltijat

Tilivelvollinen viranhaltija on kerrottu kunkin tulosalueen nimen yhteydessä suluissa.

KÄYTTÖTALOUSOSA

KUNNANHALLITUS

Yleishallinto

(tilivelvollinen: kunnanjohtaja)

Palvelusuunnitelma:

Yleishallinnon tulosalueelle kuuluvat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, hallinto-, talous- ja henkilöstöpalvelut (hallintopalvelujen toimiala). Toimiala valmistelee ja panee täytäntöön mm. kunnanhallituksen ja valtuuston päätökset, hoitaa muut yleishallintotehtävät, kaavoituksen, talous ja henkilöstöhallinnon tehtävät, kunnan edunvalvonnan Eksoteen ja IT-palvelut. Valtiokonttorin edellyttämän automatisoidun talousraportoinnin palveluluokitus on aiheuttanut muutoksia kustannuspaikkakohtaiseen budjettiin. Mm. asiakirjahallinnon ja arkistoinnin osalta on pystyttävä erittelemään muut hallinnon kustannukset. Valtuustoa sitovaan tasoon tällä muutoksella ei ole euromääräistä vaikutusta.

Tavoitteet ja mittarit

Talouden tasapainottaminen: Talouden tasapainotukseen tähtäävä tasapainotusohjelma on laadittu ja sitä on noudatettava. Eksoten kustannuskehityksestä ja koronaviruksen aiheuttamasta talouden voimakkaasta heikentymisestä johtuen talouden tasapainotusohjelma on täsmennettävä vuoden 2021 aikana. Lisäksi soteuudistuksen mahdollinen toteutuminen ja kuntalain kahden vuoden lisäaika talouden tasapainottamiselle tulee huomioida tasapainotusohjelmassa. Toimialojen yhteistyö on välttämätöntä. Kustannuslaskentaa on kehitettävä edelleen toimintaa ohjaavana elementtinä.

Työtilat ovat toimivia ja tilat tehokkaassa käytössä: Kunnassa on erilaisia työpisteitä, joita voidaan hyödyntää monipuolisesti. Etätyömahdollisuus sovitun etätyöohjeen mukaisesti. Vuoden 2021 aikana selvitetään kunnan omistuksessa olevat tilat ja niiden käyttäjät. Omassa käytössä olevat, ulkopuoliselle vuokratut, sisäilmaongelmaiset tai muuten tyhjiillään olevat tilat luetteloidaan. Laaditaan toimenpide-esitys kartoituksen perusteella. Tavoitteena on minimoida tyhjiistä tiloista aiheutuva kulurasite kunnan talouteen.

Vuonna 2021 maaliskuussa siirretään IT-palveluiden hoitaminen liiketoimintasiirtona Meita Oy:lle. Kirjanpidon osalta jatketaan automatisoidun talousraportoinnin edellyttämiä toimia yhteistyössä Meita Oy:n kanssa. Toimialojen sihteerityö on keskitetty osin yleishallinnon hoidettavaksi. Koulusihteerin jatkaa pääasiassa perusopetuspalveluiden sihteeritehtävien hoitamista.

Tiedonhallinnan ja arkistoinnin osalta merkittävin muutos on sähköisiin käsittelyprosesseihin siirtyminen vuosien 2021-2022 aikana. Kunnassa otetaan kahden vuoden aikana asteittain käyttöön asianhallintatietojärjestelmä asianhallinnan, asiakirjahallinnan, päätöksenteon ja arkistoinnin prosessien sähköistämiseksi. Sähköistämisen tavoitteena on tiedon ja asiakirjojen kokonaisvaltainen hallinta tehokkaasti, luotettavasti ja tietoturvallisesti koko tiedon elinkaaren ajan lainsäädännön vaatimukset huomioiden. Sähköisiin käsittelyprosesseihin siirtyminen edellyttää tiedonohjaussuunnitelmaa, jonka avulla asiakirjallisten tietojen hallinnan automaattinen ohjaus voidaan toteuttaa asian vireilletulosta arkistointiin.

Kunnassa on laadittu vuoden 2020 alussa voimaan tulleen tiedonhallintalain (906/2019) mukainen tiedonhallintamalli. Malli on taulukkomainen kuvaus kunnan tehtävien hoidossa toteutettavasta tiedonhallinnasta. Tiedonhallintamallin tarkoitus on auttaa jatkuvasti

lisääntyvän tietomäärän hallitsemisessa tiedon koko elinkaaren ajan sekä tunnistamaan ja hallitsemaan myös uusien digitaalisten palvelujen käyttämiseen liittyviä riskejä. Tähän liittyen hallinnon prosessien läpikäyntiä ja kehittämistä jatketaan kuvaamalla kunnan tärkeimmät prosessit. Vaikka tiedonhallintalaki ei velvoita kuvaamaan tehtäviä ja palveluita, on niiden tunnistaminen ja läpikäynti käytännössä tehtävä, jotta tiedonhallinta voidaan kiinnittää toimintaan ja johtaa sen osana. Prosessien kuvaaminen auttaa hallitsemaan kokonaisuuksia, jäsentämään toimintaa ja toimijoiden vastuita paremmin sekä löytämään toiminnan tehostamistarpeita.

Syksyllä käyttöön otetun kunnan internetsivuston sisällön kehittäminen jatkuu. Sivustolle lisätään mm. kunnan yrittäjiä ja asukkaita esittelevä osio sekä matkailijoille suunnattua osiota päivitetään ja täydennetään. Sivuston kehittämistyössä huomioidaan käyttäjiltä palauteosion kautta ja muita kanavia pitkin saatava palaute. Sivuston palauteosiota tullaan hyödyntämään myös kuntalaiskyselyissä.

Tavoitteet ja aikataulutus:

Päivitetään talouden tasapainotusohjelma kunnan talouden tasapainottamiseksi	Selvitystyö tehtävä ennen vuoden 2022 talousarvioprosessia. Päätökset viimeistään talousarvion yhteydessä. Strategiaseminaari nykyisen valtuuston kanssa helmi-maaliskuussa 2021 Valtuustoseminaari uuden valtuuston kanssa elokuussa 2021
Toimitilatarkastelu osaksi talouden tasapainotusohjelmaa	Selvitystyö yhdessä teknisen toimen kanssa, valmis elokuu 2021
IT-Palveluiden siirto Meita Oy:lle IT-toimintojen laadun takaamiseksi ja toimintavarmuuden lisäämiseksi	Liiketoimintasiirto maaliskuussa 2021. Edellyttää myös kuntaan jäävien toimintojen tarkastelua ja organisointia
Asiahallintaohjelmiston käyttöönotto tiedonhallintalain edellyttämien vaatimusten täyttämiseksi	Syyskuu 2021-2022. Asiahallintatietojärjestelmä edellyttää tiedonohjaussuunnitelman laadintaa ennen käyttöönottoa.
Kunnan internetsivujen kehittäminen (asukkaiden hyvinvointi, palveluiden järjestäminen, asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet)	Tehdään asiakastyytyväisyyskyselyjä yms. nettisivujen välityksellä. Jos osoittautuu toimivaksi, erillistä kyselyohjelmaa ei hankita.
Hallintosääntö ja muut ohjeet, palveluiden tuottaminen perustuu ajantasaisiin sääntöihin ja ohjeisiin.	Uuden hallintosäännön mukainen toiminta 1.1.2021 alkaen. Lisäksi laaditaan/päivitetään muut hallintosäännössä mainitut ohjeistukset. Sääntöjen ja ohjeiden jalkauttaminen esimiehille ja heidän kautta henkilöstölle koulutus-tilaisuuksissa.

YLEISHALLINTO

	TP2019	TA2020	TAesitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	348 233	842 813	836 935	836 935	954	754
Toimintakulut	1 179 414	1 238 674	1 265 581	1 265 581	1 265	1 265
TOIMINTAKATE	-831 180	-395 861	-428 646	-428 646	-311	-511

Kehittämishankkeet

(tilivelvollinen: kunnanjohtaja)

Palvelusuunnitelma:

Kehittämistyötä pyritään tekemään hyödyntämällä yhteistyö muiden toimijoiden esimerkiksi erilaisten hankkeiden kautta. Maakunnan ja kuntien yhteisiin hankkeisiin osallistutaan Lemmin kunnalle sopivien resurssien rajoissa. Kunnan markkinointiin on varattu määräraha ja se on tarkoitettu erityisesti kunnan asukasmäärän lisäämiseksi tähtääviin markkinointihankkeisiin.

Tavoitteet ja mittarit:

Edistämme matkailua: Kunta on mukana erilaisissa maakunnan ja muiden kuntien hallinnoimissa hankkeissa taloudellisten resurssien puitteissa. Kehitetään kunnan internetsivujen kautta saatavaa matkailuun liittyvää informaatiota. Osallistetaan yrittäjiä em. kehittämiseen. Toteutetaan erilaisia virkistysalueisiin ja –reitteihin liittyviä hankkeita yksin ja muiden (esim. virkistysaluesäätiö) kanssa.

Vahvistamme elinkeinoelämää ja luomme työtä: Uusien yritysten sijoittumista yrityspuistoon tai muualle kunnan alueille/kiinteistöihin edistetään kunnan käytettävissä olevilla keinoilla. Yritysneuvonnan tukemiseksi hankitaan ostopalvelua esim. Pro-Agrian kautta.

Työllistämässä olemme mukana Taipalsaaren kunnan hallinnoimassa AKTIV-OIVA – hankkeessa.

Koululaisten kesätöihin on varattu 10.000 euron palkkamääräraha. Korkeakouluopiskelijan kesätyöllistämiseen on varattu 5.000 euron palkkamääräraha. Tarkoituksena on löytää esim. kehittämiseen liittyvä hanke opiskelijalle työtehtäväksi.

Yksityistieavustuksiin käytettävä määräraha on 50.000 euroa. Maaseutuyrittäjien tukemiseen on varattu 6.500 euroa.

KEHITTÄMISHANKKEET

	TP2019	TA2020	TAesitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	5 907	0	0	0	0	0
Toimintakulut	169 961	109 458	137 980	137 980	136	136
TOIMINTAKATE	-164 054	-109 458	-137 980	-137 980	-136	-136

Sosiaali- ja terveystalvet
(tilivelvollinen: kunnanjohtaja)

Palvelusuunnitelma:

Sosiaali- ja terveydenhuollosta vastaa Eksote. Eksotelle varattu määräraha on otettu talousarvioon Eksoten kanssa sovitun kustannuskehitysuran perusteella. Eksoten palkkaharmonisoinnista johtuva lisälaskutus voi aiheuttaa lisämäärärahatarpeen vuoden 2021 talousarvioon, jollei Eksote löydä ratkaisua lisälaskutuksen pienentämiseksi.

Eksoten toiminnan painopistealueet on määritelty Eksoten talousarviossa ja Eksoten strategiassa. Kunnan on asianmukaista osaltaan huolehtia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, koska se vaikuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin.

Kunta toteuttaa omistajaohjausta perussopimuksen mukaisesti neuvottelumenetetyssä, kuntajohtajien neuvottelukunnassa sekä antamalla ohjeita kuntayhtymän valtuustossa kuntaa edustaville henkilöille.

Ympäristöterveydenhuollon palvelut järjestää Lappeenrannan kaupunki vastuukuntaperiaatteella. Ympäristöterveydenhuollon palveluihin kuuluvat eläinlääkintähuolto, terveysvalvonta, ympäristönsuojelu ja maa-aineluvat. Tulosalueelle kirjataan myös mm. löytöeläinpalveluista aiheutuvat kustannukset.

Tavoitteet ja mittarit:

- Eksoten osalta on tavoitteena säilyttää sosiaali- ja terveystalvetuissa lähitalvetuja käytettävissä olevien resurssien mukaan
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä seurannan prosessien selvittäminen ja selkeyttäminen. Syntyy kuvaus, miten em. liittyviä asioita Lemillä viedään eteenpäin ja edistetään. Tämä edesauttaa jatkossa vaikuttavuudeltaan parempien tavoitteiden löytämistä.

SOTEPALVELUT

	TP2019	TA2020	TAEsitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	90 721	102 745	98 994	98 994	99	99
Toimintakulut	10 570 053	10 902 945	11 207 594	11 207 594	11 564	11 564
TOIMINTAKATE	-10 479 332	-10 800 200	-11 108 600	-11 108 600	-11 465	-11 465

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

	TP2019	TA2020	TAEsitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	444 862	945 558	935 929	935 929	1 053	853
Toimintakulut	11 919 427	12 251 077	12 611 155	12 611 155	12 964	12 964
TOIMINTAKATE	-11 474 566	-11 305 519	-11 675 226	-11 675 226	-11 911	-12 111

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vaalit

Palvelusuunnitelma:

Kuntavaalit järjestetään vuonna 2021.

Tavoitteet ja mittarit:

Äänestyspaikkoja ei vähennetä ja koti- ja laitosäänestys säilyy.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

	TP2019	TA2020	TAesitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	10 386	0	0	0	0	0
Toimintakulut	12 812	0	10 790	10 790	11	11
TOIMINTAKATE	-2 426	0	-10 790	-10 790	-11	-11

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastus- ja arviointitoimi

Palvelusuunnitelma:

Kirjanpidon ja hallinnon tarkastamisesta ja tarkastuslautakunnan toiminnasta aiheutuvat menot ja tehtävät.

Tavoitteet:

Tarkastuslautakunnan tehtävät määritellään Kuntalain 14 luvun 121 §:ssä sekä kunnan hallintosäännön 62 §:ssä.

Tavoitteena on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä.

Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston strategiassa ja talousarviossa kunnalle ja kuntakonsernille asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet. Painotetaan osaluokkia, joiden osalta on suurin riski, että tavoitteet jäävät saavuttamatta tai muutoin toiminta ei ole tuloksellista tai tarkoituksenmukaista.

Pyritään mahdollisuuksien mukaan tekemään vierailuja arvioinnin alaisiin toimipaikkoihin.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

	TP2019	TA2020	TAesitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	9 561	12 183	11 930	11 930	12	12
TOIMINTAKATE	-9 561	-12 183	-11 930	-11 930	-12	-12

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistyspalveluiden hallinto
(tilivelvollinen: kunnanjohtaja)

Palvelusuunnitelma:

Sivistystoimen hallinnon vaikuttavuus perustuu sujuvaan yhteistyöhön johtavien virkamiesten, toimielinten ja yhteistyötahojen kanssa. Sivistystoimen hallinnossa valmistellaan ja toimeenpannaan sivistyslautakunnan päätöksiä. Lisäksi huolehditaan suunnittelusta, talous- ja hallintopalveluista, tulosalueen sopimuksista sekä muista sivistystoimen hallintotehtävistä.

Tavoitteena on laadukkaiden opetus-, varhaiskasvatus-, kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tuottaminen joustavasti ja taloudellisesti. Sivistyspalvelujen suunnittelussa otetaan ennakoivasti huomioon mahdolliset oppilasmäärän muutokset ja pidetään Lemi houkuttelevana kuntana tarjoamalla laadukkaita sivistyspalveluja.

Oppilasmäärien kehitys kouluittain tällä hetkellä Lemillä koulua käyvien ja 10/2020 mennessä syntyneiden lasten määrän perusteella.

Koulu	11/2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027 arvio
Kuukanniemi	127	122	119	111	100	94	80	70
Koulukeskus 1-6 lk	133	131	130	122	114	105	92	81
7-9 lk	101	107	122	125	134	135	128	115
Yht.	361	360	371	358	348	334	300	266

Tavoitteet ja mittarit:

Sivistyslautakunnan talousarvio toteutuu hyväksytyyn suunnitelman mukaan. Lautakunta seuraa talousarvion toteutumista jokaisessa kokouksessaan.

Erityisesti nuorten ja lasten osalta edistetään hyvinvointia ja elinvoimaa.

Mittareina hyvinvointi- ja palautekyselyt.

Tavoitteena on hyvinvoiva, työstään innostunut, koulutus- ja kehittämismyönteinen henkilöstö.

Mittareina toteutuneet kehityskeskustelut ja koulutussuunnitelmat.

Sivistystoimi osallistuu aktiivisesti hankkeisiin, joilla kehitetään toimintaa ja palveluja kuntalaisten hyväksi. Mittareina hankkeiden monipuolisuus ja määrä.

SIVISTYSPALVELUIDEN HALLINTO

	TP2019	TA2020	TAEsitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	73	0	0	0	0	0
Toimintakulut	99 351	91 230	44 980	44 980	45	45
TOIMINTAKATE	-99 278	-91 230	-44 980	-44 980	-45	-45

Perusopetuspalvelut (tilivelvollinen: rehtori)

Palvelusuunnitelma:

Opetuspalvelujen tehtävänä on järjestää laadukasta ja oppilaslähtöistä perusopetusta. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen pedagoginen jatkumo taataan mm. yhteisillä koulutuksilla, hankkeilla ja laatutyön avulla. Perusopetuksen laatukriteerit otetaan käyttöön jatkumona varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Laatukriteereitä hyödynnetään johtamisen välineenä ja ne ovat opetushenkilöstön, huoltajien ja päättäjien tukena opetuksen kehittämisessä ja jatkuvassa arvioinnissa.

Tulosalueeseen kuuluvat koulujen yhteiset palvelut, Kuukanniemen koulu, Koulukeskus, sekä koulujen aamu- ja iltapäivätoiminta.

Tavoitteet ja mittarit:

Tasavertainen ja laadukas opetus taataan kaikille, millä varmistetaan mahdollisimman hyvin oppilaan toiveiden mukaisen jatko-opintopaikan löytyminen. Mittarina laatuindikaattorit sekä toisen asteen opintoihin sijoittuminen.

Huoltajien ja oppilaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia tuetaan jatkuvalla vuorovaikutuksella ja yhteistyöllä. Tavoitteen saavuttamista mitataan kyselyjen, vanhempainiltojen ja -tapaamisten sekä oppilaskunnan kokoontumisten perusteella.

Henkilöstön kanssa kehitetään toimintatapoja yhteisten arvojen pohjalta ja ideoidaan uutta. Mittarina kehityskeskustelut, koulutussuunnitelmat ja opettajatiimien toiminta sekä kehittämishankkeiden määrä.

Kiinteistöjen ja oppimisympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta seurataan aktiivisesti. Sisäilmatyöryhmä kokoontuu säännöllisesti. Mittareina kiinteistöjen ylläpito- ja korjaustoimenpiteet sekä huoltajilta, oppilailta, henkilöstöltä ja terveydenhuollosta saatu palaute.

PERUSOPETUSPALVELUT

	TP2019	TA2020	TAEsitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	219 066	231 348	289 000	289 000	288	288
Toimintakulut	3 263 821	3 448 861	3 657 896	3 657 896	3 610	3 610
TOIMINTAKATE	-3 044 755	-3 217 513	-3 368 896	-3 368 896	-3 322	-3 322

Muut opetuspalvelut (tilivelvollinen: kunnanjohtaja)

Palvelusuunnitelma:

Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus mahdollistavat kuntalaisten elinikäisen oppimisen. Palvelut tukevat kuntalaisten sosiaalista, henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Tulosalueeseen kuuluvat vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus.

Tavoitteet ja mittarit:

Toimintaa järjestetään Savitaipaleen kansalaisopiston, Savitaipaleen musiikkikoulun ja Lappeenrannan taiteen perusopetusta antavien yksiköiden kanssa solmittujen sopimusten perusteella talousarviomäärärahojen puitteissa.

Määrärahoja pyritään kohdentamaan siten, että taiteen eri osa-alueiden kattavuus on mahdollisimman laaja. Asiakaspalautetta kysytään kuntalaisilta toiminnan kehittämiseksi.

MUUT OPETUSPALVELUT

	TP2019	TA2020	TAEsitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	1 608	0	900	900	1	1
Toimintakulut	29 439	41 000	40 900	40 900	40	40
TOIMINTAKATE	-27 831	-41 000	-40 000	-40 000	-39	-39

Varhaiskasvatuspalvelut

(tilivelvollinen: varhaiskasvatusjohtaja)

Palvelusuunnitelma

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun. Palveluja ja toimintatapoja kehitetään varhaiskasvatuslain mukaisesti ja lapsivaikutusten arviointi ohjaa päätöksentekoa. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi on julkaissut perusteet ja suositukset varhaiskasvatuksen laadun arviointiin ja näitä laatuindikaattoreita käytetään kunnan varhaiskasvatuksen arvioinnin ja kehittämisen työvälineinä. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumisen ja varhaiskasvatuksen laadun arviointi on systemaattista, tavoitteellista, jatkuvaa ja johdettua. Henkilöstön kanssa kehitetään yhtenäisiä toimintatapoja ja luodaan menetelmiä varhaiskasvatuksen arjen arviointiin.

Tulosalueelle kuuluvat lasten varhaiskasvatus, esiopetus ja kotihoidontuki sekä varhaiskasvatuksen osto- ja myyntipalvelut.

Tavoitteet ja mittarit:

Lasten ja perheiden hyvinvointi:

Mittareina Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) – tutkimus ja Etelä-Karjalan alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma.

Varhaiskasvatuksen laatu ja yhtenäiset toimintatavat:

Mittareina Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvin varhaiskasvatuksen laatuindikaattorit, varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen, tiimisopimukset, henkilöstön itsearviointi, pedagogisen tiimin toiminta sekä kehittämishankkeiden määrä.

Asiakastyytyväisyys:

Mittarina saatu asiakaspalaute.

Hyvinvoiva ja koulutettava henkilöstö:

Mittareina sairauspoissaolot, kehityskeskustelu ja koulutussuunnitelman toteutuma.

Kustannustehokkuus:

Mittareina tilinpäätös, suhdelukutilastot ja tilojen käyttöaste.

VARHAISKASVATUSPALVELUT

	TP2019	TA2020	TAEsitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	236 999	238 500	213 000	213 000	233	233
Toimintakulut	1 905 412	2 025 997	2 113 230	2 113 230	2 101	2 101
TOIMINTAKATE	-1 668 413	-1 787 497	-1 900 230	-1 900 230	-1 868	-1 868

Kirjastopalvelut

(tilivelvollinen: kunnanjohtaja)

Palvelusuunnitelma:

Kirjastopalvelujen tehtävänä on järjestää kirjastopalveluja kuntalaisille ja siten tukea kuntalaisten henkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Kirjasto on kuntalaisten kulttuuri- ja tietokeskus, joka tarjoaa mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja elämänlaadun edistämiseen. Kirjaston kokoelmaan kuuluu kirjoja, lehtiä, av-aineistoa kuten musiikkia ja elokuvia, äänikirjoja sekä monenlaisia verkkokirjaston kautta käytettäviä e-aineistoja. Kirjaston aineistot ovat maksutta asiakkaiden käytössä. Internetin kautta kokoelmaan on pääsy mistä tahansa. Lemminki kirjasto on osana Etelä-Karjalan Heili-kirjasto.

Kirjaston palveluvalikoimaan on vuonna 2020 lisätty kunnan kassatoiminnot sekä kuntosalin käyttömaksuihin liittyvät toiminnot. Vuoden 2021 rakennuksessa aloittaa hankerahoituksella kaikille avoimen asukastilan toiminta. Kirjasto on mukana myös tämän toiminnan kehittämisessä.

Tavoitteet ja mittarit:

Kirjastopalvelut järjestetään taloudellisesti kirjastolle annetun talousarvion puitteissa. Aineistomäärärahat ovat kirjaston palvelujen kannalta ensisijaiset, jotta kirjasto voi tarjota laissa määritellyt palvelut. Kustannuksia seurataan aktiivisesti. Mittareina tilinpäätös ja kustannukset/ asukas.

Hyvät kirjastopalvelut: kirjastopalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti, ja huolehditaan monipuolisesta ja ajantasaisesta tarjonnasta resurssien puitteissa kaikille kuntalaisille. Lastenkirjastotyön ja kouluyhteistyön kehittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Asiakastoiveet ja -palaute otetaan vastaan ja niihin reagoidaan. Tarjotaan lapsille suunnattuja tapahtumia ja kehitetään uusia toimintatapoja mahdollisuuksien mukaan. Mittareina lainaajat/asukas, lainaukset/asukas, käynnit/asukas ja tapahtumien lukumäärä.

Hyvinvoiva henkilöstö: terveet, turvalliset ja ergonomiset työskentelyolosuhteet. Hyvä työyhteisö. Henkilöstön osaamista ja luovuutta arvostetaan, ja henkilöstöllä on mahdollisuus ammatilliseen ajan tasalla pysymiseen ja ammattitaidon kehittämiseen. Kirjastotilan uudistus- ja korjaustoimenpiteiden toteuttaminen. Yhteiset suunnittelupalaverit ja hyvä tiedonkulku. Henkilöstön osallistuminen täydennyskoulutukseen ja Heili-kirjastojen yhteisiin kokouksiin.

Asiakaspalautteen kerääminen kuntalaisilta, esim. aloite-/palautelaatikko. Asukastilan toiminnan kehittäminen yhdessä muiden toimintaan osallistuvien tahojen kanssa. Kirjaston aukioloaikojen hyödyntäminen kunnan palveluiden saavutettavuudessa myös kunnanviraston aukioloaikojen ulkopuolella.

KIRJASTOPALVELUT

	TP2019	TA2020	TAEsitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	1 284	1 400	1 400	1 400	1	1
Toimintakulut	148 147	166 717	165 878	165 878	166	166
TOIMINTAKATE	-146 862	-165 317	-164 478	-164 478	-164	-164

Vapaa-aikapalvelut

(tilivelvollinen: vapaa-aikasihteeri)

Palvelusuunnitelma:

Vapaa-aikapalvelut käsittävät liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut. Toimintoihin sisältyy ennalta ehkäisevä päihdetyö, koulunuorisotyö, etsivä nuorisotyö, liikuntapaikkatarjonta, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuriavustukset.

Vapaa-aikapalvelujen tehtävänä on tuottaa ja kehittää niin psyykkistä kuin fyysistä hyvinvointia tukevia palveluita yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Vaalia paikallista kulttuuriperinnettä ja tukea niin lasten, nuorten, aikuisväestön kuin ikäihmisten monipuolista harrastamista

Tietoa toiminnoista ja tapahtumista välitetään jakamalla kuntalaisille, Lemminki yrityksille ja kesäasukkaille Lemminki talvi-, kesä- ja syystiedotteita. Tiedottamisen painopisteenä ovat julkaisut kunnan kotisivuilla ja aktiivinen Facebookin käyttö. Lemminki kesälehti postitetaan kuntalaisille ja kaikille kesäasukkaille.

Tavoitteet ja mittarit:

Asukkaiden hyvinvointia tuetaan monipuolisella liikunta- ja virkistysmahdollisuuksien tarjonnalla. Hyödynnetään aktiivisesti hyvinvointisuunnitelmaa ja -kertomusta työvälineenä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Mittareina nuorisotilojen käyttöaste, etsivän nuorisotyön tilastot, nuorten työttömyysaste, kulttuuripolun toteutuminen, tilojen käyttöaste.

Halutaan mahdollistaa asukkaiden osallistuminen ja vaikuttaminen kuntalaispalautteiden ja nuorisovaltuuston ja vanhus- ja vammaisneuvoston aloitteiden avulla.

Mittareina palautteiden ja aloitteiden määrät ja toimenpiteet.

Palveluita ja tapahtumia järjestetään itsenäisesti sekä yhteistyössä järjestöjen ja verkostoyhteistyökumppaneiden kanssa. Hankkeita hyödynnetään.

Mittareina tapahtumien määrät, järjestöavustukset, toimivien järjestöjen määrä, hankkeiden raportointi, Facebook-sivujen analysointi.

Talous on tasapainossa.

Mittarina tilinpäätös.

VAPAA-AIKAPALVELUT

	TP2019	TA2020	TAesitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	19 950	35 550	80 790	80 790	81	81
Toimintakulut	242 430	242 849	272 578	272 578	273	273
TOIMINTAKATE	-222 481	-207 299	-191 788	-191 788	-192	-192

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

	TP2019	TA2020	TAesitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	478 980	506 798	585 090	585 090	604	604
Toimintakulut	5 688 600	6 016 654	6 295 462	6 295 462	6 235	6 235
TOIMINTAKATE	-5 209 620	-5 509 856	-5 710 372	-5 710 372	-5 631	-5 631

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Teknisten palveluiden hallinto
(tilivelvollinen: tekninen johtaja)

Palvelusuunnitelma:

Tulosalueelle sisältyvät teknisten palvelujen toimialan kokous- ja muut hallinnon yleiset kulut. Yhdyskuntasuunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävän vaikutusten arviointiin perustuen kehittää Lemminkästä kestävä kehityksen periaatteella. Kunnan on voitava osoittaa laadukkaita rakennuspaikkoja kaava-alueilla ja edistettävä myös haja-asutusalueen rakentamismahdollisuuksia.

Rakennusvalvonnan tavoitteena on käsitellä lupahakemukset kohtuullisessa ajassa, sekä panostaa valvonnassa ohjauksen laatuun. Ennakoivalla ohjauksella pyritään vähentämään rakentamisen virheitä.

Tavoitteet ja mittarit:

Toimialojen yhteistyöhön panostetaan ja yhteistyötä kehitetään. Mittarina saatu palaute.

Tilojen tehokas käyttö. Mittarina tilojen käyttöaste.

Kiinteistöjen ylläpidetään, niiden kuntoa ja turvallisuutta seurataan aktiivisesti. Mittareina ylläpito- ja korjaustoimenpiteet.

Talous on tasapainossa. Mittarina talousarvion toteutumisen kuukausittainen seuranta. Nuorten kesätyöllistämistä edistetään. Mittarina tutustu- ja tienaa kesätyöhön osallistuneiden määrä.

Tonttikaupassa huomioidaan myös sellaisten yritysten tarpeet, jotka voisivat työskennellä ja asua samassa rakennuksessa.

TEKNISTEN PALVELUIDEN HALLINTO

	TP2019	TA2020	TAEsitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	92 315	39 900	68 340	68 340	73	73
Toimintakulut	326 931	314 576	304 697	304 697	305	305
TOIMINTAKATE	-234 616	-274 676	-236 357	-236 357	-231	-231

Kiinteistötoimi ja tukipalvelut
(tilivelvollinen: tekninen johtaja)

Palvelusuunnitelma:

Liikenneväylien osalta tavoitteena on ihmisten ja ajoneuvojen liikkuminen turvallisesti muita ihmisiä ja luontoa häiritsemättä. Kunnan hoitama tiestö ja kevyen liikenteen väylät pidetään kunnossa kaikkina vuoden ja vuorokauden aikoina.

Puistot ja yleiset alueet pidetään viihtyisinä ja toimivina. Leikkikentät, laiturit, matonpesupaikat ja venepaikat pidetään käyttökelpoisina ja siisteinä koko kesän.

Sisäisen palvelutoiminnan tavoitteena on pitää laadukas konekanta ja riittävä materiaalivarasto rutiinitehtävien hoitamiseksi. Koneiden toimintavarmuuden pitää olla hyvä eivätkä korjauskustannukset saa olla kohtuuttomat. Varastosta täytyy löytyä tarvikkeet mm. ennalta arvaamattomien vesi-, viemäri-, ja kaukolämpölinjojen korjauksiin. Kiinteistöt pidetään käyttökunnossa ja pyritään estämään ennakolta suurien korjauskustannusten synty. Kunnan omistamilla kiinteistöillä tehdään vuosittain kuntotarkastus teknisen johtajan johdolla.

Maa- ja metsätilojen avulla tarjotaan kuntalaisille hyviä virkistysmahdollisuuksia metsäntuottoa unohtamatta. Kaavoituksella tehostetaan alueiden käyttöä. Metsänhoitotoimenpiteitä tehtäessä otetaan huomioon kuntalaisen virkistysmahdollisuudet ja luonto. Tulosalueelle kuuluvat myös kunnan ruoka- ja siivouspalvelut.

Kaikkien kunnan omistamien kiinteistöjen hallinta kuuluu tekniselle lautakunnalle ja muut toimialat ja kiinteistöjen vuokraajat ovat ainoastaan kiinteistöjen käyttäjiä. Kiinteistöjen rakentamisesta ja peruskorjauksesta päätetään vuosittain talousarviossa. Kunnossapitona tehtävistä korjauksista ja ylläpidosta vastaavat tekninen lautakunta ja teknisten palvelujen toimiala tämän tulosalueen määrärahoilla.

Tavoitteet:

Asukkaiden mielipiteet ja palaute otetaan huomioon päätöksenteossa. Mittarina saatu palaute.

Tukipalveluiden kustannuslaskentaa kehitetään edelleen.

Tukipalveluiden tuottamista palveluista käydään vuosittain keskustelu asiakkaan (varhaiskasvatus ja perusopetus) kanssa.

KIINTEISTÖTOIMI JA TUKIPALVELUT

	TP2019	TA2020	TAEsitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	1 689 647	1 785 792	1 503 919	1 503 919	1 504	1 504
Toimintakulut	1 882 690	1 910 689	1 613 355	1 613 355	1 599	1 599
TOIMINTAKATE	-193 043	-124 897	-109 436	-109 436	-95	-95

Vesihuolto

(tilivelvollinen: tekninen johtaja)

Palvelusuunnitelma:

Puhdasta vettä toimitetaan ja jätevedet johdetaan puhdistettaviksi vesi- ja viemärlaitoksen toiminta-alueella. Vesihuollon eriyttäminen kirjanpidossa tapahtuu vesihuollon taseyksikkönä.

Tavoitteet:

Tavoitteena on toimintavarma ja laadukas vesi- ja viemärlaitos. Mittari häiriöiden määrä kpl / vuosi. Talousveden laatuvaatimukset täyttävää vettä toimitetaan riittävästi ja jätevedet johdetaan Lappeenrannan jätevedenpuhdistamolle puhdistettavaksi.

Mittari vesianalyysit ja viemäritukokset kpl / vuosi. Jätevesilinjojen vuotovedet minimoidaan. Mittari seuranta kaukovalvonnan kautta pumppausmäärät m³/vuosi.

	T P 2 0 1 9	T A 2 0 2 0	T A 2 0 2 1	T S 2 0 2 2	T S 2 0 2 3
Vesihuolto					
		4 0 1 2 0	3 8 5 3 0		
Myyntitulot (ulkoiset)	3 9 5	2 0 0	2 3 0	3 8 5	3 8 5
		3 0 0 0	2 7 0		
Myyntitulot (sisäiset)	1 9	0 0	0 0	2 7	2 7
Liiketoiminnan muut myyntitulot	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tulot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
		3 3 6 0	3 0 8 0		
Ostot tilikauden aikana	4 3	0 0	0 0	3 1	3 1
		2 5 5 5	1 8 6 0		
Palvelujen ostot	1 9 6	5 5 0	0 5 0	1 8 6	1 8 6
		3 3 4 9 9	3 2 2 0 0		
Sisäiset ostot	5 2	9 9	0 0	3 2	3 2
		2 9 1 0	2 0 2 0		
Henkilöstömenot	5 8	0 0	0 0	2 0	2 0
		4 9 6 2 9	6 4 6 6 0		
Suunnitelmapoistot	6 7	2 9	6 0	6 5	9 5
			1 0 0		
Liiketoiminnan muut kulut	2	0	0	1	0
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-4	8	3	7	7

			2	9		
			2	0		
Rahoitustulot ja -menot						
				4		
Korkotulot	0	0	0	5	1	1
Muut rahoitustulot	1	0	0	0	0	0
				4		
				0		
Korkomenot	6	0	0	0	4	5
Korvaus jäännöspääomalle	0	0	0	0	0	0
			2	7		
			9	3		
			8	8		
			2	4	7	3
Ylijäämä ennen satunn. eriä	-9	2	0	4	4	0
Satunnaiset tulot ja menot	0	0	0	0	0	0
			2	7		
			9	3		
			8	8		
			2	4	7	4
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	-9	2	0	4	4	3
			2	7		
			9	3		
			8	8		
			2	4	7	4
Sitova nettomääräraha			2	0	4	3

VESIHUOLTO

	TP2019	TA2020	TAEsitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	414 084	431 200	412 300	412 300	412	412
Toimintakulut	351 773	351 749	270 250	270 250	270	270
TOIMINTAKATE	62 311	79 451	142 050	142 050	142	142

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

	TP2019	TA2020	TAEsitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	2 196 046	2 256 892	1 984 559	1 984 559	1 990	1 990
Toimintakulut	2 561 393	2 577 014	2 188 302	2 188 302	2 174	2 174
TOIMINTAKATE	-365 347	-320 122	-203 743	-203 743	-184	-184

Käyttötalous yhteensä**LEMIN KUNTA
YHTEENSÄ**

	TP2019	TA2020	TAEsitys	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	3 130 274	3 709 248	3 505 578	3 505 578	3 646	3 446
Toimintakulut	20 191 794	20 856 928	21 117 639	21 117 639	21 395	21 395

TOIMINTAKATE	-17 061 520	-17 147 680	-17 612 061	-17 612 061	-17 749	-17 949

INVESTOINNIT 2021-2023

Omaa rakentamista tai rakennuttamista sisältävät hankkeet on merkitty teknisen lautakunnan alle. Tekninen lautakunta on niistä hankkeista toteuttamis- ja budjettivastuussa. Kaikista rakennusinvestoinneista aiheutuvat käyttökustannukset kirjataan teknisen lautakunnan kiinteistötoimen ja tukipalvelujen tulosalueelle, josta ne sisäisinä vuokrina siirretään toiminnasta vastaavalle toimielimelle.

Kunnanhallitus	Ehdotus			Kunnanhallitus/-valtuusto		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Maanhankinta	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Asiahallintaohjelma	30 000	20 000		30 000	20 000	
IT-siirto Meitaan	70 000			70 000	0	
Kunnanhallitus yhteensä	105 000	25 000	5 000	105 000	25 000	5 000
Sivistyslautakunta						
Sivistyslautakunta yhteensä	0	0	0	0	0	0
Tekninen lautakunta						
Liikenneturvallisuushankkeet	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Arkiston rakentaminen	90 000			90 000		
Koulukeskuksen peruskorjaukset	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Hyvinvointiaseman peruskorjaukset	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Oravanpesän peruskorjaukset		20 000			20 000	
litiän päiväkodin peruskorjaukset			30 000			30 000
Asukastila	50 200			50 200		
Hanketuki ja muu rahoitus	50 200			50 200		
Netto	0			0		
Venerannat, venereitistö*)	10 000	15 000		10 000	15 000	
Hanketuki	5 000	7 500		5 000	7 500	
Netto	5 000	7 500		5 000	7 500	
litiän ulkoliikuntapaikan laitteet 2-3 kpl *)	20 000			20 000		
Hanketuki	10 000			10 000		
Netto	10 000			10 000		
Särkemänkankaan reitti*)	10 000			10 000		
Hanketuki	5 000			5 000		

Netto	5 000			5 000		
Kuukanniemen kiekkokaukalo		20 000			20 000	
Keittiölaitteiden uusintaa	30 000	15 000	10 000	30 000	15 000	10 000
Tuomelankangas 3: Peruskunnallistekniikka	100 000	100 000	35 000	100 000	100 000	35 000
	306 000	228 500	141 000	306 000	228 500	141 000
<i>Vesi- ja viemärilaitos</i> Verkostokorjaukset	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Tekninen lautakunta yhteensä	406 000	328 500	241 000	406 000	328 500	241 000
Investoinnit yhteensä	511 000	353 500	246 000	511 000	353 500	246 000

Lisätietoa investoinneista:

Kunnanhallitus: varaudutaan vähäisiin maanhankintoihin esim. maa-aluevaihtojen tms. osalta. IT-palveluiden liiketoimintasiirto Meita Oy:lle maaliskuussa kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti, käyttöönottoprojekti. Asiahallintaohjelmiston hankinta ja käyttöönotto, sopimushallinta vuonna 2022.

Tekninen lautakunta: Koulukeskuksen korjauskohteet vuonna 2021-2022 sisältää kattokorjauksen. Arkisto rakennetaan entiseen telekoppiin Koulukeskuksen viereen.

Tekninen toimi toteuttaa useita hankerahoituksella rahoitettavia investointeja yhdessä vapaa-aikatoimen kanssa. Asukastilan rahoittamiseen käytetään myös saatuja testamenttivaroja. *:llä merkityt (venereitistö, Iltiän liikuntapaikan laitteet sekä Särkemänkankaan reitistö) hankkeiden toteuttaminen edellyttää vähintään 50 % ulkopuolisen hankerahoituksen toteutumista. Sen sijaan venerannat kunnostetaan vaikka haettua hankerahoitusta ei saataisi.

Tuomelankangas 3.-alueen kunnallistekniikan rakentamiseen varataan määräraha.

TULOSLASKELMAOSA

Toimintatuotot ja kulut muodostuvat käyttötalousosan loppusummista ja niiden nettosumma on koko kunnan toimintakate. Verotulojen ja valtionosuuksien perusteet on esitetty liitteissä. Vuosikate siirretään rahoitusosan tulorahoitukseen. Suunnitelman mukaiset poistot vähennetään tuloksesta vuosikatteen jälkeen.

Investoinnit ja lainanotto eivät kuulu tasapainotettavaan talousarvioon, vaan niihin tarvittava rahoitus osoitetaan tuloslaskelmaosaa seuraavassa rahoituslaskelmassa. Lainanoton lisääntyminen vaikuttaa kuitenkin myös

tuloslaskelmaosaan korkokulujen lisääntymisenä ja investointien lisääntyminen vaikuttaa tuloslaskelmaosaan suunnitelmapoistojen lisääntymisenä.

Tuloslaskelmaosassa esitetään vain kunnan ulkoiset menot ja tulot (virallinen tuloslaskelma).

LEMIN KUNTA, TULOSLASKELMA

Ulkoiset erät

	TP2019	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	948 373	997 593	689 294	700 000	700 000
Maksutuotot	256 300	221 700	215 240	240 000	240 000
Tuet ja avustukset	134 013	106 950	300 830	300 000	300 000
Muut toimintatuotot	437 000	468 950	394 034	500 000	300 000
	1 775 686	1 795 193	1 599 398	1 740 000	1 540 000
TOIMINTAKULUT					
Palkat	4 146 378	3 888 817	4 053 050	4 000 000	4 000 000
Eläkekulut	905 767	871 374	890 621	878 964	878 964
Muut sivukulut	128 624	133 100	144 100	142 212	142 212
Eksote	10 307 698	10 663 000	10 967 000	11 323 000	11 323 000
Muut palv. ostot	2 046 714	2 110 062	2 068 171	2 070 000	2 070 000
Aineet, tarvikkeet	761 705	786 300	611 860	610 000	610 000
Avustukset	270 685	254 800	217 400	215 000	215 000
Muut toimintakulut	269 635	276 620	259 257	250 000	250 000
	18 837 206	18 984 073	19 211 459	19 489 176	19 489 176
TOIMINTAKATE	-17 061 520	-17 188 880	-17 612 061	-17 749 176	-17 949 176
Verotulot	10 290 046	10 736 000	11 382 000	11 500 000	11 700 000
Valtionosuudet	6 728 460	7 214 552	6 882 335	7 000 000	7 000 000
Rah.tuotot ja -kulut	-60 293	-51 300	-57 350	-58 700	-58 700
Korkotuotot	3 516	4 000	3 800	3 800	3 800
Muut rah.tuotot	21 535	10 000	2 850	2 500	2 500
Korkokulut	82 724	61 300	64 000	65 000	65 000
Muut rah.kulut	2 620	4 000	0	0	0
VUOSIKATE	-103 307	710 372	594 924	692 124	692 124
Poistot ja arv.alent.	578 862	600 000	538 724	600 000	630 000
Tilikauden tulos	-682 169	110 372	56 200	92 124	62 124
Poistoero	0	0	0	0	0
Tilikauden ali/ylijäämä	-682 169	110 372	56 200	92 124	62 124

RAHOITUSLASKELMAOSA

Rahoituslaskelmaosassa yhdistetään tuloslaskelmaosa ja investointiosa sekä lainanlyhennykset ja osoitetaan näissä tarvittava rahoitus sekä maksuvalmiuden muutos vuoden aikana.

Rahoituslaskelman tulorahoituksen muodostaa tuloslaskelmaosasta siirtyvä vuosikate. Satunnaisia eriä ei vuodelle 2021 ole budjetoitu.

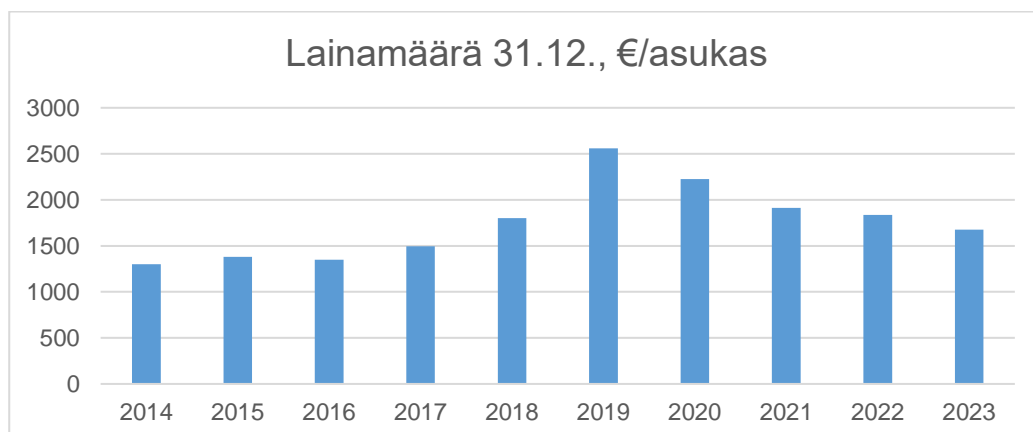
Käyttöomaisuusinvestointeihin sisältyvät investointiosassa myönnetyt uudet määrärahat. Rahoitusosuudet investointimenoihin ovat investointeihin muualta, lähinnä valtiolta saatavia osuuksia. Rahoituslaskelmassa esitetään uuden lainannoston tarve 700.000 euroa, lyhennyserät vastaavat nykyisiä lyhennysohjelmia. Lainasalkun osalta on syytä tehdä kokonaistarkastelu lyhennysten mitoittamiseksi nykyistä taloustilannetta vastaavaksi. Tämä tarkastelu suoritetaan välittömästi alkuvuodesta 2021 ja tarvittaessa esitetään valtuustolle lainaohjelmiin muutosta.

RAHOITUSLASKELMA

	TP2019	enn2020	TA2021	TS2022	TS2023
Vuosikate	-103	710 372	594 924	692 124	692 124
Tulorahoituksen korjauserät	-205				
Toiminnan rahavirta	-308	710 372	594 924	692 124	692 124
Investointimenot	-551	-350 500	-511 000	-353 500	-246 000
Rahoitusosuudet investointeihin	28				
Pysyvien vastaavien luovutustulot	332	300 000	200 000	100 000	100 000
Investointien rahavirta	-191	-50 500	-311 000	-253 500	-146 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-499	659 872	283 924	438 624	546 124
Antolainauksen muutokset	0	7	0	0	0
Lainakannan muutokset	2 122	-720 000	-226 012	-426 012	-471 012
Pitkäaikaisen lainan lisäys	0	0	700 000	500 000	250 000
Pitkäaikaisen lainan vähennys	0	-920 000	-926 012	-926 012	-721 012
Lyhytaikaisten lainojen muutos		200 000	0		
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen ja varojen muutos	-4				
Vaihto-omaisuuden muutos	2	10 000	10 000	10 000	10 000
Saamisten muutos	145				
Korottomien velkojen muutos	-2 216				
Rahoituksen rahavirta	49	-709 993	-216 012	-416 012	-461 012
Rahavarojen muutos	-450	-50 121	67 912	22 612	85 112
Rahavarat 31.12.	57	7 504			
Rahavarat 1.1.	507	57 625			

LIITTEET

Arvio lainamäärän kehityksestä

Arvio verotilityksistä vuosina 2020-2023

Kunnallisvero (1.000 €)	2018	2019	2020	2021	2022	2022
Veroprosentti	21,00	21,00	22,00	22,00	22,00	22,00
TA-vuoden ennakot yhteensä	8 638	8 505	8 682	9 015	9 093	9 292
Muutos %	0,3	-1,5	2,1	3,8	0,9	2,2
Tilitykset ed. vuodelta						
Tilitykset tammi-lokakuussa	1 093	492	650	780	879	887
Tilitykset marras-joulukuussa	-881	-134	-32	12	-60	-80
Edellinen vuosi yhteensä	212	358	618	792	819	807
Tilitykset vuodelta t-2						
Lisäkannot ja muut tilitykset	177	179	92	71	66	79
Tilitykset aikaisemmilta vuosilta						
Muut tilitykset	19	6	24	24	24	24
Kunnallisveron tilitykset yht.	9 046	9 048	9 416	9 902	10 002	10 202
Muutos %	-2,1	0	4,1	5,2	1,0	2,0

Yhteisövero (1.000€)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verovuosi 2011-2016	0	0	0	0	0	
Verovuodelta 2017	78	7	0	0	0	0
Verovuodelta 2018	312	71	0	0	0	0
Verovuodelta 2019	24	299	61	5	0	0
Verovuodelta 2020	0	25	362	94	22	0
Verovuodelta 2021		0	23	418	114	22
Verovuodelta 2022			0	21	380	88
Verovuodelta 2023				0	22	397
Verovuodelta 2024						31
Yhteisöveron tilitykset yhteensä	421	401	453	538	538	538
Muutos %	-19	-4,8	13,0	18,8	0	0

Kiinteistövero (1.000€)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kiinteistöveron tilitykset yht.	816	842	942	942	960	960
Muutos %	0,1	0,1	11,9	0	2,1	0

Verotuloksi kirjattava yht. (1.000 €)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tilitykset yhteensä	10 283	10 290	10 812	11 382	11 500	11 700
Muutos %	-2,8	0	5,1	5,3	1,0	1,7

Arvio kiinteistöverosta vuodelle 2021

Verotusarvojen kehitys 2014 – 2020 (1.000 €)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vakituiset asuinrakennukset	65 396	66 555	66 769	66 288	68 615	68 615
Muutos %	1,21	1,77	3,2	-0,7	3,5	3,5
Muut asuinrakennukset	16 686	16 925	16 916	16 799	17 706	17 706
Muutos %	1,17	1,43	-0,05	-0,7	5,3	5,3
Yleinen veroprosentti	22 759	24 189	24 842	25 877	25 777	25 778
Muutos %	2,28	6,28	2,7	4,16	-0,4	-0,4
Yleishyödyllinen yhteisö	332	330	330	327	334	334
Muutos %	-1,78	-0,60	0,00	-0,91	2,1	2,1
Rakentamaton rakennuspaikka			69	69	68	68
Muutos %				1,5	-1,5	-1,5
Verotusarvot yhteensä	105 173	107 999	108 926	109 370	112 501	112 501
Muutos %	1,43	2,69	0,9	0,4	2,9	0

Arvio vuodelle 2021	Käytettävä verotusarvo	Veroprosentti	Maksuun pantava vero
	(2020)		
Vakituiset asuinrakennukset	68 615	0,53	363 660
Muut asuinrakennukset	17 706	1,30	230 178
Yleinen veroprosentti	25 778	1,40	360 892
Yleishyödyllinen yhteisö	334	0,00	0
Rakentamaton rakennuspaikka	68	4,00	2 720
Maksuun pantava kiinteistövero yhteensä			957 450

Arvio valtionosuuksista vuonna 2021

Peruspalvelujen valtionosuus			
Sosiaali- ja terveystoimen, esi- ja perusopetuksen sekä kirjasto- ja kulttuuritoimen			
laskennalliset kustannukset			
	Ikärakenne	11 334 967	
	Sairastavuus	3 389 822	
	Muut tekijät	618 988	
	Yhteensä		15 343 777
Kunnan omarahoitusosuus laskennallisiin kustannuksiin			
	Asukasluku 31.12.2019	2971	
	Omarahoitus, €/as.	3 742,81	11 119 888
Erotus = valtion osuus laskennallisesta kustannuksesta			4 223 889
	Lisäosat		13 052
	Lisäykset ja vähennykset, netto		-398 151
	Järjestelmämuutokset tasaus		0
	Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus		2 171 309
Veromenetysten kompensatio			1 502 584
Peruspalvelujen valtionosuus + veromenetysten kompensatio yhteensä			7 512 683
Opetus- ja kulttuuritoimen muu valtionrahoitus			
	Vammaisopetuksen korotukset		127 901
	Aamu- ja iltapäivätoiminta		23 178
	Liikunta		10 845
	Nuorisotyö		3 956
	Ylläpitäjäjärjestelmän omarahoitusosuus		
	Asukasluku 31.12.2019	2971	
	Omarahoitus, as €/as.	-268	-796 228
Opetus- ja kulttuuritoimen muu valtionrahoitus yhteensä			-630 348
Valtionosuusrahoitus yhteensä			6 882 335

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelma 2020-2023, vakinainen henkilöstö		Htv	Muutos			
Toimielin/tehtäväalue	Nimike		2020	2021	2022	2023
Virat						
Kunnanhallitus		3	-2	0	0	
Hallintopalvelut, yleishallinto	Hallinnon asiantuntija	1				
	Kunnanjohtaja	1				
	Keskusarkistonhoitaja	1	-1			
	Talous- ja hallintojohtaja	1	-1			
Sivistyslautakunta		31,5	+1			
Perusopetuspalvelut	Rehtori	1				
	Luokanopettaja	14	+0,5			
	Erytysluokanopettaja		+1			
	Erytisopettaja	3				
	Teknisen työn lehtori	1				
	Perusopetuksen lehtori	1				
	Biologian ja maantiedon lehtori	1				
	Historian ja yhteiskuntaopin lehtori	1				
	Äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori	1				
	Oppilaanohjauksen lehtori	1				
	Ruotsin ja saksan kielen lehtori	1				
	Kotitalouden ja englannin kielen lehtori	1				
	Matemaattisten aineiden lehtori	1				
	Matematiikan lehtori	1				
Englannin kielen lehtori	1					
Sivistyspalvelujen hallinto						
	Sivistystoimenjohtaja (osto)	0,5	-0,5			
Varhaiskasvatuspalvelut	Varhaiskasvatuspalveluiden esimies, virkanimike esitetty muutos: varhaiskasvatusjohtaja	1				
Vapaa-aikapalvelut	Vapaa-aikasihteeri	1				
Tekninen lautakunta		2				
Teknisten palvelujen hallinto	Tekninen johtaja	1				
	Rakennustarkastaja	1				
Virat yhteensä		36,5	-1	0	0	
Työsopimussuhteet						
Kunnanhallitus		4	-2	0	0	
Hallintopalvelut, yleishallinto	Palkkasihteeri	1				
	Kirjanpitäjä	1	-1			
	ATK-tukihenkilö (liiketoimintasiirto Meita Oy:öön)	1	-1			
	Laskentasihteeri	1				

Sivistyslautakunta		42	-6	0	0
Kirjastopalvelut	Kirjastonhoitaja	1			
	Kirjastovirkailija	1			
Perusopetuspalvelut	Koulusihteeri	1			
	Koulunkäynninohjaaja	5			
	Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja	1			
	Iltapäivätoiminnanohjaaja	1			
Varhaiskasvatuspalvelut	Perhepäivähoitaja	4	-2		
	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1			
	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	15	-1		
	Varhaiskasvatuksen opettaja	10	-2		
	Päiväkotiapulainen	1	-1		
Vapaa-aikapalvelut	Nuoriso-ohjaaja	1			
Tekninen lautakunta		23	-5	0	0
Kiinteistötoimi ja tukipalvelut	Siivooja	3	-1		
	Laitoshuoltaja	5			
	Laitosmies	4	-1		
	Siivousesimies	1	-1		
	Ruokapalvelutyöntekijä	2			
	Kokki	4			
	Ruokapalvelun esimies	1	-1		
	Ruokapalveluvastaava	1			
Teknisten palvelujen hallinto	Rakennusmestari	1			
	Osaston sihteeri	1	-1		
Virkasuhteiset yhteensä, henkilöä		36,5	-1	0	0
Työsopimussuhteiset yhteensä, henkilöä		69	-13	0	0
Vakinainen henkilöstö yhteensä, henkilöä		105,5	-14	0	0